EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 15.2.2022.
SWD(2022) 31 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027.

{COM(2022) 57 final} - {SEC(2022) 77 final} - {SWD(2022) 30 final}

Procjena učinka prijedloga o izgradnji sigurnog globalnog svemirskog komunikacijskog sustava EU-a

A. Potreba za djelovanjem

Zašto? Koji se problem rješava?

Megatrendovi digitalne hiperpovezivosti i tehnološke transformacije doveli su do dosad nezabilježenog povećanja potražnje za uslugama koje ovise o tehnologijama na rubu mreže, kojima se poboljšavaju sigurnost i otpornost. Zbog brzog razvoja međunarodnog sustava globalna satelitska povezivost postaje strateško sredstvo za sigurnost i zaštitu. Na razini EU-a potrebe državne satelitske komunikacije povećavaju se kvantitativno i mijenjaju kvalitativno te se prelazi na rješenja koja odlikuje veća sigurnost, niska latencija i veća propusnost. Stoga je glavni problem to što državne potrebe koje se brzo razvijaju ne odgovaraju dostupnim rješenjima na razini EU-a (na nacionalnoj i europskoj razini) za sigurne, pouzdane i raznolike usluge satelitske komunikacije, koje posebno omogućuje tehnologija na rubu mreže u srednjoj i niskoj Zemljinoj orbiti. Glavni su pokretači promjena sve veće razine hibridnih prijetnji i kiberprijetnji, sve veća potreba za sigurnom satelitskom komunikacijom niske latencije i globalne pokrivenosti te nepostojanje kapaciteta svemirskih sredstava kojima bi se zadovoljile nove potrebe. Te promjene uglavnom utječu na državne aktere država članica, kao i na sigurnost i zaštitu svih građana EU-a. Osim toga, izravno utječu na konkurentnost europskog svemira (uključujući „novi svemir") i digitalne industrije. U širem smislu, taj bi problem mogao utjecati na vjerodostojnost EU-a i njegovih država članica kao aktera u području sigurnosti na globalnoj razini.

Što se nastoji postići ovom inicijativom?

Opći je cilj zaštititi suverenitet i sigurnost EU-a povećanjem dostupnosti otpornih, globalnih, zajamčenih i fleksibilnih rješenja za satelitsku komunikaciju koja se temelje na tehnološkoj i industrijskoj bazi EU-a. Na temelju državne satelitske komunikacije (GOVSATCOM) i europske kvantne komunikacijske infrastrukture (EUROQCI) EU-a te pristupa strogo utemeljenog na uslugama, predloženom inicijativom moći će se ukloniti neki nedostaci u kapacitetima, uglavnom za državne korisnike, tako što će se ponuditi rješenja veće sigurnosti, niske latencije i veće propusnosti. U tu će se svrhu niska latencija i veća propusnost postići uvođenjem višeorbitalnih resursa (u niskoj Zemljinoj orbiti (LEO) i srednjoj Zemljinoj orbiti (MEO) uz postojeće resurse u geostacionarnoj orbiti (GEO)), a sigurnost će se poboljšati kvantnom kriptografijom (EUROQCI). Projektiranje sustava zajedno s postupnim razvojem i uvođenjem moglo bi započeti 2023. Uvođenjem prvih novih satelita i korištenjem postojećih kapaciteta satelitske komunikacije pružanje početnih usluga i testiranje kvantne kriptografije u orbiti bilo bi moguće počevši s razdobljem 2024.–2025. Potpuno uvođenje svemirske konstelacije s integriranom kvantnom kriptografijom omogućilo bi do 2027. potpunu operativnu sposobnost.

Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?

Države članice ne mogu same dostatno ostvariti ciljeve predložene inicijative jer se razmjer i globalna dimenzija sve većih potreba i povezanih troškova mogu riješiti samo na razini EU-a. Djelovanjem i koordinacijom na razini EU-a izbjeglo bi se udvostručavanje napora u Uniji i državama članicama te bi se povećale sinergije između postojećih i budućih kapaciteta i između civilnih, svemirskih i sigurnosnih zajednica. To bi dovelo do (i.) boljeg iskorištavanja postojeće imovine, a time i ekonomije razmjera, (ii.) veće sigurnosti i otpornosti, posebno zahvaljujući kvantnoj kriptografiji, (iii.) bolje zemljopisne, neprekinute pokrivenosti i ((iv.) pružanja većeg raspona fleksibilnih usluga. Svi bi europski građani na jednak način imali izravne koristi od povećane operativne učinkovitosti inicijative.

B. Rješenja

Koje su se zakonodavne i nezakonodavne opcije razmatrale? Postoji li najpoželjnija opcija? Zašto?

Kako bi se riješio problem nedostatnih kapaciteta za pružanje potrebnih usluga za državne potrebe i radi postizanja cilja na najučinkovitiji i najdjelotvorniji način, razmotrene su opcije politike navedene u nastavku. Najprije se razmatralo može li EU kupiti sigurne akreditirane usluge iz postojećih rješenja u javnom ili privatnom sektoru, što trenutačno podrazumijeva pružatelje usluga na stranom tržištu (**3. opcija – konstelacija izvan EU-a**). Iako je tržište satelitskih komunikacija EU-a već dobro razvijeno, trenutačno ne postoje pružatelji usluga iz EU-a koji bi mogli zadovoljiti rastuće potrebe državnih korisnika. Kupnja usluga od privatnih izvora izvan EU-a ne preporučuje se iz perspektive sigurnosti i strateške autonomije. Stoga EU treba poduzeti korake da osigura pružanje tih usluga ili potpunim financiranjem i nabavom vlastitog sustava **(1. opcija – potpuno javno)** ili osnivanjem javno-privatnog partnerstva (**2. opcija – u obliku ugovora o koncesiji**). Zaključeno je da je posljednja opcija najpoželjnija jer se njome postiže odgovarajuća ravnoteža između potreba država članica EU-a

u pogledu sigurnosti i pouzdanosti te financijskog opterećenja povezanog s uvođenjem i radom sustava. Tom bi se opcijom privatnom partneru omogućilo i uvođenje dodatnih infrastrukturalnih elemenata infrastrukture kojima bi mogao pružati komercijalne usluge.

Tko podržava koju opciju?

Rezultati javnog savjetovanja i dodatnih ciljanih savjetovanja pokazali su sljedeće:

- nekoliko dionika iz država članica pozitivno je ocijenilo opciju javno-privatnog partnerstva, koja se temelji na integraciji postojećeg kapaciteta GOVSATCOM-a EU-a i na mogućim nacionalnim planovima za razvoj dodatnih kapaciteta za satelitsku komunikaciju;
- industrijski dionici, kako etablirana industrija tako i ekosustav „novog svemira", dali su prednost modelu javno-privatnog partnerstva jer nudi mogućnost pružanja dodatnih komercijalnih usluga i povezanih ulaganja.
- Operateri konstelacija izvan EU-a podržali su 3. opciju prema kojoj bi Unija nabavljala usluge iz njihovih sustava.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Najpoželjnijom opcijom EU-u omogućila bi se uspostava svemirskog sustava za sigurnu povezivost uz niže troškove jer bi Unija s privatnim operaterom dijelila projektiranje, razvoj i uvođenje. Uključenost privatnog sektora donosi dodatne koristi; tržišno natjecanje u okviru postupka dodjele koncesije omogućilo bi inovativna rješenja i povećalo konkurentnost industrije EU-a. Nadalje, koncesionari će iskorištavati sustav za komercijalne usluge, što će stvoriti dodatne koristi za primijenjeni sektor. Razvoj novog sustava znatno bi pridonio industrijskom gospodarstvu EU-a (za privatne aktere i u uspostavnom i u primijenjenom sektoru); stvorio bi dodatna radna mjesta i pridonio bruto dodanoj vrijednosti (BDV) europske svemirske industrije. Građani bi imali koristi od tehnoloških prednosti i pouzdanosti satelitske komunikacije. Socijalni otisak usluga satelitske komunikacije mogao bi nadilaziti stroge državne kontekste i omogućiti premošćivanje digitalnog jaza pružanjem širokopojasne povezivosti u trenutačno nepovezanim područjima.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Prema gruboj procjeni ukupni troškovi infrastrukture iznose 6 milijardi EUR. Kombiniranje sredstava u obliku javno-privatnog partnerstva (JPP) moglo bi se strukturirati na sljedeći način: 4 milijarde EUR iz javnog sektora (EU i države članice) i 2 milijarde EUR iz privatnog sektora.

Kako će to utjecati na poduzeća, MSP-ove i mikropoduzeća?

Svemirska industrija (uključujući „novi svemir"): poticanje inovacija u području svemirskih tehnologija u uspostavnom sektoru, raketa-nosača i aplikacija u primijenjenom sektoru koje će im omogućiti da povećaju svoju globalnu konkurentnost. Digitalna industrija: iskorištavanje takvog sustava omogućit će telekomunikacijskim operaterima da ostvare koristi od povećanog kapaciteta te pouzdanih i sigurnih usluga. Uz to će komercijalna dimenzija omogućiti maloprodajnim uslugama da dopru do većeg broja kupaca u cijelom EU-u. Poduzeća svih drugih djelatnosti imat će koristi od sigurnih i pouzdanih veza, što će im omogućiti da pružaju nove usluge i da budu manje izloženi kiberprijetnjama i prekidima usluga.

Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?

U slučaju najpoželjnije opcije neće biti znatnog utjecaja na nacionalne proračune i uprave. Državni korisnici morali bi prilagoditi svoju opremu kako bi imali koristi od usluge. Međutim, to ne podrazumijeva znatno ulaganje.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Najpoželjnija opcija pozitivno bi utjecala na globalnu konkurentnost europske svemirske industrije, posebno u području upravljanja višeorbitalnim i višesatelitskim konstelacijama. Nadalje, EU bi time što kontrolira sustav u okviru najpoželjnije opcije postigao oblikovanje i rad sustava na održiv način i u skladu s postojećim standardima o zaštiti svemirskog okruženja.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Evaluacija sustava provodila bi se svake četvrte godine na temelju utvrđenih ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI) koji su relevantni za njegovu sposobnost da odgovori na utvrđene nedostatke kapaciteta za potrebe državnih korisnika, zajamčenog i neprekinutog pristupa rješenjima za sigurnu satelitsku komunikaciju i odgovarajuće razine neovisnosti trećih zemalja.